

دری

برای

صنّف یازدهم

متن

فراہم کنندہ: انجینئر محمد ہاشم

مقدمه

افغانها از بسیار قبل به فکر تدوین فرهنگ دری بودند و اساس و بنیاد آنرا در قرن پنجم هجری، شمسی تهداب گذاری نمودند.

در صفحه بعدی درخت زبانهای مختلف دنیا را مشاهده و تاریخچه زبان دری را مطالعه کنید.

اکنون دری یکی از بزرگترین و قدیمی ترین زبانهای افغانستان است که امروز به آن تکلم و کتابت میشود. در میان زبانهای متعدد افغانستان، دری یگانه زبانی است که در براعظم آسیا به چنان مقام و نفوذی دست یافته است که هیچ یک از السنه دیگر افغانستان بدان نرسیده است. حالا از میان دو زبانهای رسمی افغانستان که مشتمل دری و پشتو هستند، دری در کشور های مجاور ما مانند تاجکستان، پاکستان و ایران و حتی در کشور های دیگری مانند هندوستان، آذربایجان و عراق بشکل رسمی و غیر رسمی مورد استفاده قرار میگیرد. زبان دری در معرفت و هویت افغانستان مقام بسیار مهم و برجسته دارد و ادبیات دری بخصوص اشعار آن در میان ادبیات جهان رتبه ای شامخ و مرتفع دارد.

من بخاطر حفظ چکیده ای از فرهنگ با شکوه و عظیم دری، یک قطره نئی کوچک آنرا تحت ۲۱ عناوین مختلف، درین کتاب ذکر کرده ام که در خدمت شما قرار میدهم.

محتوای این کتاب مشتمل عناوین مختلف میباشد که از آنجمله تبدیلی نظم به نثر، مقاله نویسی و جمله سازی برای لغات را میتوان نامبرد. تدریس این کتاب نوعی از آماده سازی شاگردان برای پیشبرد دروس شان در دوره های بالاتر میباشد زیرا که اکثر تدریسات آنها در دوره های فوق در همین موضوعات متمرکز و مشمول خواهد بود. این کتاب تقریباً ۱۰ هزار لغات دارد و اکثر متن آن جنبه معلوماتی و بیانگر حقایق میباشد.

در اخیر امیدوارم که به حد اعظم ازین کتاب مستفید گردید و در آموزش و شناسائی فرهنگ دری برایتان مثبت و موثر قرار گیرد. برای پیشنهادات و تصحیحات عاقلانه و سالمانه تان آغوش باز دارم و از قبل اظهار قدردانی و سپاسگذاری مینمایم.

انجینر محمد هاشم
Hashemaf@kth.se
Mob: 070 40 65 185

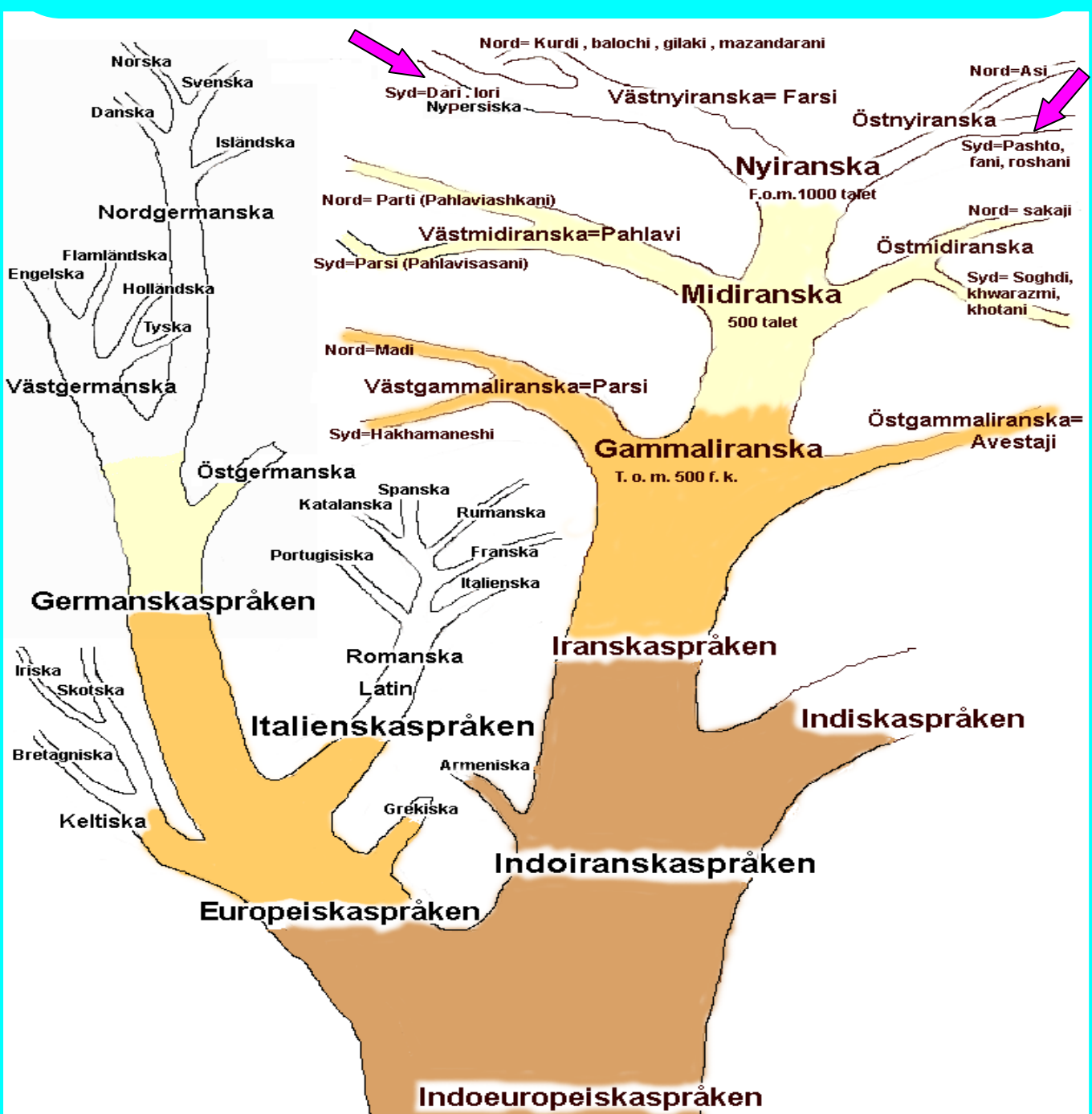
نام کتاب : دری برای صنف یازدهم (متن)
فراهم کننده: انجینر محمد هاشم
چاپ اول : سال ۱۳۹۰ هـ، ش مطابق ۲۰۱۱ م
ستا کهلنم - سویدن

تاریخچه زبان دری

در قسمت تاریخچه زبان دری نظریات و افکار مختلفی وجود دارد که چکیده آنها در زیر مینویسم. طوریکه تاریخ امروزه بیان میکند، در قدیم ها حاکم ویا سردار یک منطقه و یا یک مملکت یک پادشاه ویا یک امیر میبود. آن پادشاه یا امیر از بهترین زندگی برخوردار میبود و بهمین ترتیب از بهترین و ذهین ترین انسانها را در گرد و بر خود جمع میکرد و با خود نگهداشت. چنانچه زیادتیر از سه هزار سال قبل پادشاه مصر از لیاقت و استعداد حضرت یوسف ع که وی در زندان آن شاه بود، مطلع شد ویرا از زندان رها کرد و سرپرستی تمام خزانه اش را در اختیار وی قرار داد و ویرا به آن مقام عالی منسوب نمود. (سوره یوسف ع آیات پنجاه تا پنجاه و دو مطالعه شود).

بهمین اساس شاهان قدیم اشخاص را که دارای استعداد خارق العاده، اخلاق نیکو، اخلاص، صداقت و ایمانداری همچون یک عالم بزرگ، شاعر، دانشمند و غیره میبودند، را در دربار خود نگهداشتند و با استفاده از استعداد آنها زندگی پر مسرت میگذشتانند. خلاصه اینکه همان اشخاص با استعداد به زبان دری در خانواده های درباری گپ میزدند و شعر می سرودند. این زبان از همانجا سرچشمه گرفته است و تاریخچه خیلی قدیمی دارد.

پس دری بمعنی درباری است. یعنی این زبان در خانواده های درباری یا شاهی مورد استفاده قرار میگرفت و آنها بهمین زبان تکلم میکردند و اساساً در همانجا بنام دری ویا درباری منسوب شد که دنباله آن تا همینروز در افغانستان ادامه دارد. در پائین درخت زبانهای مختلف را مشاهده کنید و تاریخچه زبانهای دری و پشتورا در شاخه های درخت نماشا کنید.

فہرست

صفحة	عناوين	صفحة	عناوين
۱	حمد باری تعالیٰ	۲۳	فیل
۲	معنی لغات منوط به حمد	۲۴	معنی لغات منوط به فیل
۳	انار	۲۵	تربوز
۴	معنی لغات منوط به انار	۲۶	معنی لغات منوط به تربوز
۵	عاقل	۲۷	قلم
۶	معنی لغات منوط به عاقل	۲۸	معنی لغات منوط به قلم
۷	پشک	۲۹	گُل
۸	معنی لغات منوط به پشک	۳۰	معنی لغات منوط به گُل
۹	کعبہ دل	۳۱	فضیلت انسان
۱۰	معنی لغات منوط به کعبہ دل	۳۲	معنی لغات منوط به فضیلت انسان
۱۱	چامغز	۳۳	لیمو
۱۲	معنی لغات منوط به چامغز	۳۴	معنی لغات منوط به لیمو
۱۳	مناظرہٴ رایت و پردہ (نظم)	۳۵	ماہی
۱۴	معنی لغات منوط به مناظرہٴ	۳۶	معنی لغات منوط به ماہی
۱۵	مناظرہٴ رایت و پردہ (نثر)	۳۷	ابلیس
۱۶	معنی لغات منوط به مناظرہٴ	۳۸	معنی لغات منوط به ابلیس
۱۷	روباه	۳۹	ہلیکوپتر
۱۸	معنی لغات منوط به روباه	۴۰	معنی لغات منوط به ہلیکوپتر
۱۹	غروب	۴۱	یخچال
۲۰	معنی لغات منوط به غروب	۴۲	معنی لغات منوط به یخچال
۲۱	قناعت		
۲۲	معنی لغات منوط به قناعت		

